

ազգիրը, որ նա գրել է և նկարագրող էլ Հաւուց Թառի Ամենափրկիչ վանքի Թագէտս և Հայրապետ կրօնաւորների համար 1214 թուին գրած, մեծազիր աւետարանն է, որ այժմ գտնուում է Վենետիկի Մխիթարեանց մատենադարանում և որի Յովհաննու սկզբնազարդը գտնոււոր նմանահանութեամբ տալիս է Ալիշանը⁽¹⁾, իսկ ձեռագրի մանրամասն նկարագրութիւնը Բարսեղ Սարգսեան⁽²⁾: Գլխաւոր յիշատակարանը գտնուում է վերջում և գրուած է ստացողների բերանից, որից եւ քաղում ենք հետեւեալ տեղեկութիւնները. «տուաք գրել եւ նկարել Իգնատիոս գրչի ոսկւով եւ երանգ երանգ խառնուածով զարդարեալ, ի վանքս որ կոչի Հաւութառ, ընդ հովանեաւ սուրբ կաթուղիկեիս եւ մեծահոգակ սուրբ նշանիս՝ Ամենափրկիչի եւ ամենարարոյ Պաւղոս վարդապետի: եւ այլ սուրբ եւ ճգնագգեաց եւ համակամ եղբարց, որոց ողորմեսցի Քրիստոս Աստուածամէն»: Ձեռագիրը գրուած է «ի թուիս Հայոց ՈկԳ. ձեռամբ Իգնատիոս մեղաուորի»: Հ. Սարգսեանը յայտնում է, որ 92 ա. նկարուած խաչի պատուանդանի վերայ զեղնագոյն և մանր երկաթազրով գրուած է. «Բարեխաւս Իգնատիոսի», որից իրաւամբ եզրակացնում է, որ գրիչն ու նկարիչը նոյն Իգնատիոսն է: Մեծ յիշատակարանի վերջում մի օտար ձեռք աւելացրել է. «Հոռոմոսի վանացն ոսկետուփ աւետարանն եւ այս մին գրչի է գրած», որից եւ պիտի եզրակացնել, որ նա ՈկԳ. թուականից առաջ կամ յետոյ գրել է մի աւետարան Հոռոմոսի վանքի համար, որ գրուել է ոսկետուփի մէջ և մեր ձեռքը չէ հասել:

Վենետիկի ձեռագիրը, տարաբաղդաբար, շատ մլեասուած վիճակի մէջ է, ոչ միայն առաջին թերթերը՝ 2-9՝ խոնաւութիւնից և սեւ հեղուկից մլեասուած են, այլ և հանուած են նկարներն ու խորանները, լուսանցքի զարդերից շատերը պատուած, առաջին տետրից էլ պակաս են չորս թերթ: Բայց և այնպէս մնացած են երկու կիսախորան և բազմաթիւ լուսանցքի զարդեր, որոնց մասին գովասանքով է գրում Հ. Սար-

գսեանը. «Ձարդագիրք խիստ շատ են եւ բազմագունեան, ոսկեզարգ: Յոյժ գեղեցիկ են Մարկոսի Աւետ. մեծ սկրնատաւոր՝ Ա. որուն մէջ նազելի խաչ մը նկարեալ է գեղեցկազարգ և վերը ոսկեգոյն մահիկը, եղջիւրները գէպի վեր դարձած: Յովհ. Աւետ. գեղեցկազրուագ մեծ սկզբնատառն ի»: Խորանները չկան, այլ միայն երկու կիսախորաններ, այսինքն Մարկոսի եւ Յովհաննու. «բազմագունեան եւ ոսկեզարգ, երկուքն ևս բազմազրուագ են և յոյժ գեղեցիկ»: Իւր նկարագրութիւնը Հ. Սարգսեանը վերջացնում է. «մէկ խօսքով Աւետարանիս մանրանկարքն առհասարակ նաև իրենց մութ գոյներու նրբերանգ խառնուրդովը հիանալի լուսաստուերներ կարտացոլացնեն, յորս ակներեւ կը տեսնուի ծաղկողին թէ ճարտար արուեստը եւ թէ նորբ ճաշակը միանգամայն»:

Իգնատիոսի գործն է նաև Էջմիածնի N 230(1519 (կար. 223) Բագնայրի կոչուած աւետարանը, այժմ հասարակ կաշէպատ կազմով⁽¹⁾ ընտիր մագաղաթ, մեծադիր՝ 41, 8x29, 2սմ., խոշոր երկաթազիր և նկարագարգ, իշխանաց իշխան պատրոն Խաւուասի եւ իւր Խաթուն կնոջ ըստացմամբ. «Ձպատրոն Խաւուաս որդի Ամիր-Սարգսի եւ զամուսին իւր զԽաթունն յիշեսջիք յաղաթս, որ ստացան գաւառաբանս Բագնայրի Աստուածածնիս վասն յիշատակի իւրեանց սիրելի եւ անդրանիկ Սասնային, որ տղայ հասակաւ փոխկցաւ ի Քրիստոս եւ սուգ մեծ եթող ծնաւոյց իւրոց, որ կարգայք յիշեսջիք ի սուրբ յաղաթս ձեր, աղաչեմք». 99բ: Պատրոն Խաւուասը Չաքարէ և Իւանէ սպասաւարաների մօրեղբօր որդին էր. «իշխանն պատրոն Խաւուաս որդի Ամիր-Սարգսին, որ էր

(1) Սկզբնական կազմի մասին ունինք յետագայում տեղեկութիւն «Քրիզոր Խուցէտ»ի որդի Պարոնի յիշատակարանի մէջ 25Է = 1308 թուականից. «տեսի զսուրբ աւետարանս որ էր գրեալ եւ զարդարեալ ոսկւով եւ արծաթով մեծ պատրոնն Խաւուագ եւ ընծաեալ էր յիշատակ ի սուրբ Աստուածածնին Բզնէրի. անցեալ էր քաղում ժամանակ եւ արծաթն եւ ոսկին խախտեալ էր եւ անգեալ», ուստի եւ ինքը նորոգել է տալիս:

(1) Այբբարտ. 356:
 (2) Յուցակ Վենետիկ. Մխիթ. քր. 592-593: